

ÁLVARO VILA ARAUJO, voceiro do Grupo Provincial Socialista da Deputación de Ourense, en base ao previsto na Lei de Bases Reguladora do Réxime Local, ó artigo 91 e 97, entre outros, da Regulación de Organización, Funcionamento e Réxime Xurídico das Entidades Locais e o Regulamento desta corporación presenta unha **MOCIÓN PARA CREACIÓN E FINANCIACIÓN CENTROS DE ATENCIÓN A PERSOAS MAIORES EN COLABORACIÓN COS CONCELLOS DA PROVINCIA DE OURENSE**

Un 36,5% dos habitantes da provincia de Ourense terán máis 65 anos ou máis no ano 2037, catro puntos por riba da media galega (32,4%), segundo proxeccións do Instituto Galego de Estatística (IGE). Estas cifras supoñen un incremento case que 5 puntos porcentuais con respecto á actualidade, representando a día de hoxe a poboación de máis de 65 anos ata un 31,8% do total ourensáns. Ourense seguirá a ser a provincia máis envellecida de Galicia, situándose as proxeccións para resto un pouco por debaixo: A Coruña pasará do 26,1% actual ao 31,8%, Lugo do 29,7% ata o 35,3% e Pontevedra do 23,6% hoxe en día ao 30,7% en 2037. Ourense, con 51,19 anos, é o territorio coa idade media máis elevada de todo o Estado, por diante de Zamora, segundo o Instituto Nacional de Estatística. Tan alarmante panorama non ten pasado desapercibido mesmo a nivel internacional. Nun artigo publicado pola prestixiosa publicación médica *The Lancet*, en xullo de 2018, presentábase a Ourense como «o paradigma en Europa do envellecemento extremo». Baixo o título «Regional population structures at a glance», que poderíamos traducir como «Ollada ás estruturas demográficas rexionais», o documento toma como exemplo a demografía da nosa provincia para poñela en contraste con outros territorios do continente cunha pirámide de poboación sostible para concluír que o envellecemento é un dos grandes desafíos da humanidade.

Resulta nomeadamente clarificador na nosa provincia o índice de envellecemento (IE), que calcula o número de persoas de 65 ou máis anos por cada 100 persoas menores de 20 anos. No 2023 a taxa de envellecemento da provincia de Ourense foi de 241,7, é dicir, que por cada 100 ourensáns xoves hai algo máis de 241 maiores. E o incremento será máis acentuado nos vindeiros anos, xa que as previsións do IGE para o 2037 sitúan este IE en 315,2: por cada 100 menores de 20 anos na provincia de Ourense haberá a tripla de xubilados! Este índice é dispar dentro da nosa provincia se atendemos ás diferentes comarcas. Na Baixa Limia, que se sitúa á cabeza do envellecemento en Ourense, a taxa é de 839,6, que se traduce en que por cada novo hai máis de 8 persoas maiores! As previsións do IGE nesta comarca indican que co horizonte 2037 o índice de envellecemento será do 952,2 (de case que 10 maiores de 65 anos por cada persoa xove). Se o comparamos coa media galega, nesta zona haberá ata seis persoas de máis de 65 anos que no conxunto de Galicia. Tras Baixa Limia, o ranking de envellecemento segundo as previsións para o 2037 continúa con Terras de Caldelas (737,0), Celanova (510,3), Trives (495,1) e Viana (483,2).

As galegas e galegos de 65 anos ou máis viven de xeito maioritario en fogares compostos soamente por persoas do seu mesmo grupo de idade, encabezando tamén a provincia de

Ourense esta clasificación. Ata un 54,7% dos nosos maiores, que se traduce en máis de 20.000 persoas, viven solos na provincia, o cal moitas veces implica un impacto negativo na súa saúde, tal e como subliñan diferentes profesionais médicos, enfermeiros, coidadores e traballadores sociais. Non resulta incerto que as políticas sociais vencelladas ás persoas maiores teñen avanzado nestes últimos tempos, porén os recursos chegan tarde e continúan a ser claramente insuficientes, sendo ás veces pouco adaptados ás necesidades reais dos seus usuarios. Deste xeito, e a modo de exemplo, a Xunta de Galicia non toma en consideración as preferencias das persoas dependentes á hora de asignarlle unha praza dunha residencia o cal termina por desgonzar á persoa ao illala da súa entorna coñecida. Doutra banda, os servizos de proximidade para que a persoa maior poda permanecer no seu fogar son tan insuficientes que na meirande parte dos casos esta está abocada directamente ao ingreso nunha residencia. Se ben todas as administracións públicas deben velar polo coidado da terceira idade, singularidades demográficas mediante a atención aos nosos maiores debера ser unha prioridade absoluta para a Deputación de Ourense.

Cun 32,4% da poboación con máis de 65 anos e unha esperanza de vida que se sitúa nos 83,9 anos, segundo Eurostat, a atención á terceira idade preséntase coma un dos meirandes desafío dos poderes públicos na nosa comunidade. Á luz dos diferentes indicadores e das casuísticas asociadas á problemática do envellecemento, o colofón é un incremento vertixinoso da poboación «potencialmente dependente» con respecto da poboación «potencialmente activa», que inclúe aos continxentes de idade entre 15 e 64 anos. As prazas en residencias públicas son insuficientes para dar resposta á demanda, presentándonos o arredor de 1.600 centros privados como a única alternativa para os nosos maiores. Coa agravante de que o custo medio mensual deste tipo de establecementos oscila entre os 2.300 e 3.000 euros ao temo que Galicia se sitúa como segunda comunidade autónoma coas pensións de xubilación máis baixas do Estado español, tan só por detrás de Extremadura, acadando uns 1.023,04 euros mensuais, á luz dos datos do Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións. Á falta de prazas nas residencias e ao custo excesivo da alternativa privada hai que engadir as deficiencias na atención. A Organización Colexial de Enfermería de Ourense sitúa entre as súas principais preocupacións as carencias asistenciais dos xeriátricos da provincia, amosando as súas inxedanzas pola precariedade dos coidados que están a recibir os residentes dos xeriátricos, un continxente particularmente vulnerable.

Na nosa provincia de Ourense hai diferentes tipos de centros de acollida para os nosos maiores, baixo diferentes denominacións, de características heteroxéneas e de natureza distintiva (públicos, sociais, privados e con ánimo de lucro), tal e como contempla a Consellería de Política Social da Xunta de Galicia. Nos datos ofrecidos por este organismo relativos á provincia de Ourense baixo a categoría «Iniciativa Pública», subcategoría «Administración Local», atopamos entidades residenciais a nome dos concellos, alternando, segundo o caso, a xestión pública coma a xestión a través de empresas privadas, aínda que os terreos fosen orixinariamente municipais e a súa construción levada a cabo con fondos públicos, de diferentes administracións. Manzaneda, Trives, Esgos, Parada de Sil, Montederramo, Castrelo de Miño, Avión, Porqueira ou Cualedro son, a modo de exemplo,

Grupo Provincial Socialista

Rúa Progreso, 32 – 2º andar
32003 Ourense
Tlf. 988 385 203 Tlf/Fax. 988 385 178
CIF: G32244345

algúns destes concellos contan con residencias xestionadas a través de empresas privadas construídas sobre terreos municipais sufragadas con fondos públicos. Neste senso, existen moitas partidas económicas saídas das arcas da Deputación de Ourense cara varias residencias da provincia para «gastos de funcionamento», como pode ser o caso de Porqueira, entre outros, e para «construción, melloras ou ampliacións», como nos casos de Vilamarín ou Porqueira, por citar algúns exemplos.

A toda a pléiade de datos e fitos sen paliativos, non podemos deixar de engadir o problema do despoboamento na provincia de Ourense, que ten unha especial incidencia nos concellos eminentemente rurais e que obriga a artellar pistas de solución e mecanismos que poida paliar a sangría demográfica.

Por todo o exposto o Grupo Provincial Socialista presenta as seguintes **PROPOSTAS DE ACORDO**:

PRIMEIRA.- Que a Deputación de Ourense realice unha exhaustiva auditoría sobre o estado da situación actual na atención a persoas maiores na nosa provincia, que de conta dos activos dispoñibles, das previsións a futuro e do custo que, directa ou indirectamente, ten para as finanzas da institución.

SEGUNDA.- Que a Deputación de Ourense leve a cabo un estudo para avaliar a creación e financiación de centros de atención a persoas maiores en colaboración cos concellos da provincia de Ourense, que se conforme coma unha rede de residencias públicas que garantan unha atención suficiente, acaída e digna para este continxente humano.

TERCEIRA.- Que a Deputación de Ourense avalíe diferentes fórmulas de colaboración para a xestión pública de xeriátricos coa Xunta de Galicia, sendo esta a principal responsable do financiamento na construción de residencias na nosa comunidade autónoma.

En Ourense, a 12 de xaneiro de 2024.

Asinado: Álvaro Vila Araujo

SR. PRESIDENTE DA DEPUTACIÓN PROVINCIAL DE OURENSE